

ДО
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОТ

Милена Кирилова Николова

Гражданка, активистка и потърпевша от домашно насилие

СТ А Н О В И Щ Е

относно

Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашно насилие

Уважаеми дами и господа,

Бих желала да представя своето **положително становище** за публикувания за обществено обсъждане ЗИД на Закона за защита от домашното насилие (ЗЗДН). Като потърпевша на домашно насилие, се надявам на незабвеното приемане на всички предложени промени.

Проблемът с домашното насилие в България е с огромни мащаби и приемането на незабавни промени е от изключително значение. Данни от последните години посочват, че ситуацията в България, не само, че не се подобрява, но даже се влошава, което афектира цялото българско общество. Проблемът с домашното насилие засяга не само преките жертви на насилие, но също така е в основата на много други проблеми в България, като например менталното здраве, зависимостите и престъпността. Освен, жените, които трагично губят живота си, другата голяма трагедия са децата, които стават свидетели на насилие, получават необратими травми и много често повтарят това поведение като възрастни.

Поради тези причини бих искала да изразя мнението си за предложените промени както следва:

Първо, подкрепя предложението за удължаване на преклузивния срок за подаване на молба за незабавна защита от един на три месеца. Често жените пострадали от насилие нямат физическата и емоционална възможност да потърсят помощ в срок от един месец и удълженият срок ще им даде възможност да потърсят правата си в удобно за тях време.

Второ, подкрепям и предложението да се създаде и поддържа Централен регистър на случаите на домашно насилие. Централният регистър ще даде по-точна представа за размера и сериозността на проблема, ще помогне при изработката на мерки и политики за справяне и ще служи като бенчмарк за ефективността на инициативите, които се прилагат за справянето с проблема.

Трето, подкрепям създаването на Национален съвет за превенция и защита от домашното насилие. Това ще осигури така нужната координация и кооперация между всички заинтересовани страни и институции в борба с домашното насилие.

Четвърто, подкрепям и предложеното удължаване на срока на Националната програма за превенция и защита от домашното насилие от една на три години. Досегашния срок от една

година е крайно недостатъчен за прилагането на мерките, предвидени и финансирани от Програмата.

Пето, бих искала да подчертая някои от слабостите на така предложеният законопроект. Една от тях е липсата на конкретни дефиниции на видовете насилие – психическо, физическо, икономическо и т.н. Смятам, че ясните дефиниции на видовете насилие спомагат за подобряване на работата на отговорните институции, тъй като дават ясни насоки и общо и еднакво разбиране кое може и кое не може да се счита за насилие. По този начин се предотвратява различното тълкуване и не се дава възможност за индивидуални интерпретации на случаите, основани на личен опит и нагласи към домашното насилие. Според мен, чрез включването на тези понятия и легалното им дефиниране, законопроектът ще позволи да се обхванат по-широки граници на феномена домашно насилие, като в резултат ще може да се осигури по-ефективна защита на по-голям брой пострадали от домашно насилие.

В същия смисъл, изразявам моето съжаление, че не е прието отправеното в работната група предложение думите „във фактическо съпругеско съжителство“ в чл. 2, ал. 1 и чл. 3, т. 2 да бъдат заменени с „в интимна връзка“, като по този начин се гарантира разширяване кръга на лицата, които могат да потърсят и получат защита в рамките на този закон. Това от своя страна води до предоставянето на по-ефективна закрила на по-голям брой жертви на домашно насилие.

На следващо място, отчитам като негатив и премахването на създадената от работната група нова ал. 3 на чл. 13, а именно „В производството по този закон ответникът следва да обори фактите и обстоятелствата за извършеното насилие, съдържащи се в представената от пострадалото лице декларация по чл. 9, ал. 3.“. Смятам, че така предложената разпоредба е изцяло в полза на пострадалите от домашно насилие и че следва да бъде запазена. В същия смисъл са и препоръките на Комитета на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените да се възприеме обратна тежест на доказване в производството по този закон.

Не на последно място, бих искала да изразя своето съмнение, че промяната на реда за връчване на решението на съда от „връчване“ на „постановяване в открито заседание“ би могло да доведе до разминаване между постановените мерки и съответно до риск за живота и здравето на жертвата, тъй като е възможно тя да не разбере веднага за постановеното от съда решение.

В заключение, аз подкрепям така предложения Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие в неговата цялост, но в същото време смятам, че е необходимо да се адресират и гореизложените пропуски в предложения законопроект, които са в ясен ущърб на пострадалите лица.

30.06.2022 г.
гр. София

С уважение,
Милена Николова